

BSSn4404: Výzkum konfliktu

Riešenie konfliktov

2.5.2022

Miriam Matejova, PhD

Osnova

- Záverečná skúška
- Mier a spôsoby nastolenia mieru
- Prečo vojny končia?

Závěrečná skúška

- Písomná, max. 40 bodov
- 8 otázok, max. 5 bodov za otázku
- Otvorené otázky
 - Problémové alebo komparatívne, nie deskriptívne
 - Pojmy, teórie, prípady
 - Skúška sa bude týkať **povinnej (nie odporúčanej) literatúry a prednášok.**

Závěrečná skúška: ako na to

- Odpovedzte na otázku.
- Vysvetlite svoju odpoveď (nepredpokladajte, že čitateľ vie, o čom hovoríte).
- Vysvetlite logiku, prečo si myslíte, že je váš argument správny.
- Definujte kľúčové pojmy.
- Správne prepojte autorov s ich teóriami / argumentmi.
- Uveďte presné príklady a vysvetlite, ako tieto príklady zodpovedajú teórii.
- **Odpovedzte na otázku.**

Prečo študujeme
príčiny
konfliktov?

Najväčšia ľudská túžba?

- The peace-war continuum
 - Nejasné hranice medzi vojnou a mierom (napr. vojenská pomoc verzus „poradcovia“ verzus boj)
 - Vojny bez vyhlásenia vojny; ukončenie vojny bez mierových obradov (napr. kórejská vojna)

Čo chceme vyriešením konfliktu dosiahnuť?

- Mier: negatívny, pozitívny, iný?
 - Medzikultúrny, enviromentálny, feministický mier

Negatívny verzus pozitívny mier

- Zachovanie súčasného stavu vz. spoločenské zmeny
 - **Negatívny mier:** mier pre elity, vládu alebo tých, ktorí sú pri moci
 - **Pozitívny mier:** mier pre ľudí, vrátane marginalizovaných a sociálne znevýhodnených

Nastolenie mieru

- Dva dominantné modely riešenia konfliktov
- **Realistický** (orientovaný na bezpečnosť): vojny, špionáž, sankcie, diplomacia
 - cieľom je brániť svoje záujmy a poraziť alebo neutralizovať súpera
 - kombinácia násilných a nenásilných prostriedkov, ako je mediácia, prímerie, zmluvy – t. j. *conflict management*
- **Peace-oriented:**
 - kladie dôraz na prevenciu, nenásilnú transformáciu konfliktov, nenásilné stratégie a taktiky (napr. Zamatová revolúcia 1989, Gándhího kampaň za nezávislosť Indie)

Dosiahnutie negatívneho mieru

- **Peacemaking**

- Snaha priviesť sporné strany k dohode o prímerí - rokovaniami, mediáciou, atď.

- **Peacekeeping**

- Zavedenie medzinárodných ozbrojených síl s cieľom oddeliť a monitorovať sporné strany

- **Peace enforcement**

- Použitie sily (alebo hrozby sily), ktorá prinúti štáty alebo skupiny prestať bojovať.

Dosiahnutie pozitívneho mieru

- **Peacebuilding**

- Cieľom je vybudovať konštruktívny vzťah medzi stranami konfliktu tak, aby sa zabránil návrat násilia.
- *Stratégie*: partition, powersharing, cooptation, atď.

Pozitívny mier v spoločnosti

- Ľudské práva (pôvodné obyvateľstvo, práva žien, utečenci, LGBT)
- Životné prostredie (znečistenie, biodiverzita, vojny o zdroje, zmena klímy)
- Ekonomický blahobyť (chudoba, nerovnosť, hlad)
- Demokracia
- Národné zmierenie (TRC v Južnej Afrike, Kanade atď.)

Je vojna nevyhnutná?

- “The story of the human race is war.” W. Churchill
 - Seba-naplňujúce proroctvo?
 - Ospravedlnenie agresie
 - Mnoho iných praktík z minulosti sa považovalo za nevyhnutné (otroctvo, súboje)
 - Niektoré národy prešli od vojnových k mierumilovným

Prečo vojny skončia?

- Šírenie demokracie,
- Vzájomná ekonomická závislosť,
- Jadrové zbrane,
- Credible commitments,
- Riešenie základných príčin (root causes)?

Credible commitment theory

- Aktéri nedokážu spolupracovať, pretože sa nemôžu dôveryhodne zaviazat', že budú konať (vopred) dohodnutým spôsobom.
 - Sľub, že sa jedna strana bude správať kooperatívne, druhá strana nemusí veriť ak sa taký sľub nedá vymôcť.
 - Aktéri niečo sľúbia, ale nemajú to v úmysle dodržať.
 - Aktéri úprimne chcú sľúbiť spoluprácu, ale v budúcnosti môže byť racionálne sľub porušiť.

Ako sa dôveryhodne zaviazat'?

- Zvýšiť náklady za porušenie dohody tak, že sa zvýši cena takéhoto porušenia
 - Audience costs - zvrchované štáty zvyšujú svoje audience costs, ak chcú zvýšiť dôveryhodnosť svojich záväzkov

Na zamyslenie...

- Peacekeeping: potrebné alebo nie?
- Peacebuilding: potrebné alebo nie?
- Aký je rozdiel medzi ukončením medzinárodných a občianskych vojen?